

Hotspot Heuvelland

7 WIJNDOMEINEN OPENEN HUN DEUREN

Tekst: Marc Vanel

Fotografie: Piezo, Toerisme Westhoek, Vintage Heuvelland.

Liefst 19 wijndomeinen vinden we nu al in het Heuvelland. Let op: het Heuvelland mag niet verward worden met het eender klinkende 'Pays des Collines' aan de Frantilige zijde van Ronse. Het Vlaamse Heuvelland ligt tussen leper en de Franse grens en het overspant 8 gemeenten. Stilaan de moeite voor een uitstap dachten de wijnbouwers, en Vino ging een kijkje nemen.

Zoals de naam het zegt: het is er heuvelachtig. Vooral bekend bij wielertoeristen en fans van Gent-Wevelgem vanwege de **Kemmelberg**. Sedert 2005 is Heuvelland ook officieel een 'BOB' (Beschermd Oorsprongsbenaming) en het geniet in Europa van dezelfde voorrechten als een Franse AOP. Maar dat is niet de aanleiding van dit artikel, de aanleiding is dat in het weekend van 19 en 20 mei 7 wijndomeinen hun deuren openen.

Met een top van 156 meter boven de zeespiegel is de Kemmelberg de hoogste puist in Vlaanderen. Het is intussen iets meer dan 20 jaar geleden dat Jean-Pierre Six hier de eerste wijnranken plantte en zijn domein 'Monteberg' doopte. Zoveel jaren later hebben meerdere wijnbouwers zich verenigd onder de naam '**Vintage Heuvelland**' op initiatief

van José Lemahieu, ex-Belgian Wine Personality of the Year, topsommelier en gewezen hoofd van de drankopleiding bij Ter Groene Poorte. Alle 17 wijndomeinen van de Westhoek zijn lid, evenals Domaine de la Bicoque uit Bas-Warleton en La Ferme Bleue uit Comines, beide uit Henegouwen. Alles samen spreken we over 40 hectare wingerd. Weinig? Het is maar hoe je het bekijkt: 6 jaar geleden was hier nog geen 10 hectare beplant. In 2005, onder impuls van Yves Leterme, toen nog Vlaams minister van Landbouw, werd de wijnregio erkend als de BOB Heuvellandse Wijn. Daarmee was het de derde Vlaamse wijnregio die de erkenning genoot, na de Hagelandse Wijn (1997) en Haspengouw (2000). Dertien druivenrassen zijn er toegestaan. De rendementen zijn beperkt tot 65 hl/ha met uitzondering van de Dornfelder (80 hl/ha).

DE PIONIER

De eerste die zich aan het wijnavontuur waagde was Jean-Pierre Six die in 1996 meteen 600 wijnstokken plantte aan de achterzijde van zijn boerderij te Monteberg, totale oppervlakte: 12 are, georiënteerd op het zuidoosten. Wijn is een zaak van lange adem en dankzij zijn zoon Edward, alias 'Ward' Six, vaart

het **Wijngoed Monteberg** nu al onder de tweede generatie. Ward breidde het wijndomein uit tot een mooie 10 hectare waarmee het meteen een van de grootste werd van Vlaanderen. Het grootste deel (90%) van de aanplant is wit. De familie Six koos in de eerste plaats voor ongekruste druivenrassen: Chardonnay, Pinot Noir en Pinot Gris, aangevuld met Müller-Thurgau, Dornfelder, Kerner en Sieger. In een derde groep vinden we resistente druivenrassen terug: Solaris, Regent en Rondo. Sinds kort wordt er ook een mousserende wijn geproduceerd (800 flessen). De bubbels zijn genereus van karakter met een aangeename frisse afdronk. De dosage is op het

niveau van een Extra Brut: 6 gr suiker per liter. (Info: Monteberg.be)

DRIE MAAL BACQUAERT

Is de familie Six aan de tweede generatie wijnbouwers toe, dan is dat bij de

Wanneer we dit artikel beginnen te schrijven komt op twitter net het bericht binnen dat België nu al 341 hectare wijnbouwgrond telt, terwijl het in onze gedachten nog altijd amper 250 hectare was. 341 hectare, verspreid over 129 wijndomeinen, betekent meer dan een verdubbeling in 5 jaar tijd, in 2012 was er sprake van amper 151 hectare. De totale productie kwam vorig jaar uit op 845.078 liter, het equivalent van 1.126.770 flessen. Het gemiddelde rendement komt daarmee uit op 24,8 hl/ha, erg laag, en dat is een gevolg van de vorstnachten eind april. In een goed jaar zoals 2015 haalt België een rendement van 43,6 ha/hl zo berekende de blogsite 'Wijnen van Luc'. Dat is nog altijd een schrikbarend laag rendement vergeleken met de rest van Europa. (dr)

familie Bacquaert van het wijndomein **Entre-deux-Monts** al de derde generatie. Grootvader had de gronden te Westouter, vader begon intensief wijndruiven te telen (vanaf 2005), en zoon Martin volgde een opleiding oenologie om alles in goede banen te leiden. Het domein is nu 17 hectare groot waarvan er 13 effectief beplant zijn met wijnstokken. De wijngaarden liggen tussen twee heuvels: de Rodeberg en de Zwarteberg, vandaar uiteraard de naam van het wijngoed. Chardonnay staat voor zowat 47% van de aanplant, Auxerrois voor 23%, Pinot Gris 9%, Pinot Noir en Acolon elk voor 7%, de Kerner neemt 6% in beslag en van de Sieger is er exact 1 hectare aangeplant. Martin Bacquaert zweert bij duurzame wijnbouw en werd voor zijn inspanningen beloond met een EcoLife-certificaat. Entre-Deux-Monts is een gevestigde naam maar de geschiedenis van het bedrijf (eerste botteling 2007) toont hoe pril de wijnbouw in Vlaanderen wel is. In elf jaar tijd steeg de productie van 2.000 flessen naar 70.000 flessen. Een derde van de verkoop komt op het conto van het oenotourisme: meer dan 20.000 flessen gaan gewoon op de domein zelf over de toonbank. Ook hier plukken we graag een van de mousserende wijnen uit het gamma: de cuvée Bacquaert met een mooie romige expressie. Dat is het

resultaat van een rijping van 18 maand sur lattes. Ook de Wiscoutre (andere bubbelcuvée) en de Chardonnay 2016 verdienen de aandacht. (info: entre-deux-monts.be)

VOORTREKKER VAN DE REGENT

Nog steeds te Westouter, in het hartje van natuurpark Broekelzen vinden we **Domein Vidaigne**. Vidaigne was een van de eersten om hier wijnstokken aan te planten, zij het op kleinere schaal. Vier druivenrassen staan verspreid over een oppervlakte van 50 are, gelegen aan de achterzijde van de eigendom van Herman en Wivine Schotte. Herman Schotte, pediater op rust, schoolde zichzelf om tot wijnbouwer en ging in de leer in Frankrijk. Hij was een van de eersten, we schrijven 2003, om rode wijn te maken op basis van de Regentdruif. Zijn rode Regent is een ijkpunt voor de anderen: fraaie concentratie, nauwelijks gechaptaliseerd (equivalent van 0,5°) en gedurende 8 maanden gerijpt op kleine eiken vaten. Het is een wijn die ook bewaarpotentieel heeft: na 8 tot 10 jaar is hij op zijn top. Enige minpunt: er worden jaarlijks slechts een kleine 1000 flesjes van geproduceerd. (info: via.vintageheuvelland.be)

Herman Schotte

GEEN DUIVELS MAAR VLINDERS

In 2008 besluiten Michel Dehem en zijn vrouw Carine om een oude hoeve om te bouwen tot een café-restaurant met vijf chambres d'hôtes en drie gîtes. Gaandeweg raken ze besmet door het wijnvirus en beginnen met de aanplant van enkele stokken achter hun hoeve, later gevolgd door twee nieuwe percelen. Bilan: intussen zijn er 2 hectare beplant met 8000 stokken, waaronder Pinot noir (58%), Chardonnay en Auxerrois. De ambitie is om 10.000 flessen schuimwijn te produceren tegen 2020. De **Wijnhoeve d'Hellekapelle** (niet de naam van een gevallen engel, maar van een vlindersoort) stelt vandaag al een gamma van 7 wijnen voor. De 'Mousseerende wijn' wordt terecht de vaandeldrager van het huis genoemd. De bubbels rusten 27 maanden sur lattes en hebben een vrank en smakelijk karakter. Ook het 'Koolwitje', een stille 'blanc de noirs', verdient een stip. (info: www.dhellekapelle.be)

TORENVALK WAAKT OVER NATUURWIJN

De eerste Belgische natuurwijn is gesigneerd Peter Vandamme die uit pure liefde zijn eerste stokjes plantte in 1991 aan de voet van de Rodeberg. In 2009 trok hij echter alles uit: tabula rasa. Hij plantte alles opnieuw aan 'from scratch' en doopte zijn domein **Klein Rijselhoek**. Hij opteerde voor resistente druivenrassen: Regent, Solaris, Serval, Muscaris, Sauvignier gris en Cabernet Cortis. Hij nam ook een bijzondere handlanger in dienst: een torenvalk die de knaagdieren en gulzige kleine vogels weghoudt. Geen artificiële bestrijdingsmiddelen

nodig dus. Zijn enige rode wijn is een blend van Regent en Cabernet Cortis (85/15) en is echt wel een ommetje waard. (info: kleinrijselhoek.be)

EEN VLEUGJE OOSTENRIJK

Graficus Peter Dael zag zijn toekomst omringd met natuur en dan vooral wijnranken. "Om mijn oude dag kleur te geven," heet het. Hij plantte een mix van ongekruiste en resistente rassen op zijn domein **Koudekot**: vroegrijpende Pinot noir (alias Frühburgunder) en Auxerrois, maar ook Acolon, Regent en (Oostenrijkse) Zweigelt. Het domein is 1,5 ha. groot en produceert enkele originele wijnen zoals 'Den Blauwer Barriq' op basis van de twee laatste druivenrassen met een merkwaardige toets van kaneel. Ook

Ontdekkingsroutes in de Westhoek

In samenwerking met Toerisme Westhoek organiseert Vintage Heuvelland meerdere ontdekkingscircuits langsheen de wijngaarden (circuits van 5 tot 9 km). Voor fietsers en rallyfanaten is er ook een langer parcours van 30 km. De Westhoek telt overigens ook 4 Bierroutes. In Hostellerie Kemmelberg (boven op de top, panoramisch uitzicht) kan voor de inwendige en/of vermoeide mens gezorgd worden – er zijn een twintigtal kamers. De heuvel is niet gespeend van geschiedenis: hij zou lange tijd bezet zijn geweest door Keltische aristocratie – en dat vanaf 500 v.C.

info: Toerismewesthoek.be

een 'Blanc de bleus' op basis van Frühburgunder en een monocépage rosé van Regent behoren tot het gamma. (Info: Koudekot.be)

JUST FOR FUN

Bij de zes wijnbouwers die u hopen te ontmoeten tijdens hun opendeurdagen tijdens het weekend van Pinksteren, voegen zich ook Jan et Mieke Reynaert die een microwijngaard van 200 stokken Regent hebben aangeplant in 2012, aangevuld met 40 stokken Pinot Gris en 40 Auxerrois. Het eerste wapenfeit van **Wijngaard Reyngaard** draagt de naam 'Cuvée de l'Apprenti' en is bestemd voor de vrienden. (Info: traiteurmj.be)